Gwybodaeth BWYSIG ynglŷn â'ch achos
Darllenwch hwn **cyn cwblhau eich cais**

Mae'n ofynnol yn gyfreithiol i chi fynychu Cyfarfod Asesu a Gwybodaeth am Gyfryngu (MIAM) cyn gwneud cais i'r llys teulu i ddatrys anghydfod am eich plant neu arian. Mae hyn yn golygu, cyn cyflwyno'ch cais i'r llys, bod yn rhaid i chi gwrdd â chyfryngwr teuluol awdurdodedig i gael gwybod am gyfryngu a'r opsiynau gwahanol eraill ar gyfer datrys eich anghydfod(au) y tu allan i'r llys. Gelwir defnyddio trydydd parti i helpu i ddatrys anghydfod y tu allan i'r llys yn ddatrys anghydfod y tu allan i'r llys, neu NCDR.

Dan rai amgylchiadau, e.e. achos sy'n ymwneud â cham-drin domestig, efallai na fydd angen i chi fynychu MIAM. Os credwch nad oes angen i chi fynychu MIAM, gallwch hawlio esemptiad. I gael rhagor o wybodaeth am yr esemptiadau MIAM dilys, gweler adran 3 (tudalennau 5-7). **Mae angen i chi ddarparu tystiolaeth i gefnogi eich cais ar gyfer rhai esemptiadau MIAM. Lle bo angen tystiolaeth, rhaid darparu hyn gyda'ch cais.** Wrth brosesu eich cais, bydd y llys yn adolygu'r dystiolaeth a ddarparwyd gennych i sicrhau bod esemptiad MIAM wedi'i hawlio'n ddilys.

Pwy yw darparwyr MIAM a beth maent yn ei wneud?
Mae darparwyr MIAM yn gyfryngwyr teuluol awdurdodedig. Gweithwyr proffesiynol wedi'u hyfforddi yw cyfryngwyr, sy'n gallu eich helpu chi a'r unigolyn arall i ddarganfod a oes modd i chi ddod i gytundeb ar faterion megis trefniadau ar gyfer plant, trefniadau ariannol a rhannu eiddo heb orfod mynd i'r llys.

Sut gall cyfryngu a mathau eraill o ddatrys anghydfod y tu allan i'r llys helpu?
Mae cyfryngu, a mathau eraill o ddatrys anghydfodau tu allan i'r llys megis cyflafareddu, gwerthusiad gan drydydd parti niwtral (fel proses Datrys Anghydfodau Ariannol preifat) a chyfraith gydweithredol, yn rhoi mwy o reolaeth i chi dros yr hyn sy'n digwydd, ac fel arfer mae'n llai o straen a gall fod yn rhatach na mynd i'r llys. Hefyd, gall fod yn gyflymach a pheri llai o ofid i chi a'ch plant. Yn y MIAM, cewch wybod am gyfryngu, a mathau eraill o ddulliau datrys anghydfod y tu allan i'r llys, i'ch helpu i geisio datrys eich anghydfod y tu allan i'r llys teulu, ac am wasanaethau a all roi cymorth a chefnogaeth i chi.

Ble alla'i ddod o hyd i gyfryngwr neu ragor o wybodaeth?
Gallwch chwilio am gyfryngwyr sy'n darparu gwasanaeth MIAM a chael rhagor o wybodaeth am gyfryngu, datrys anghydfodau tu allan i'r llys a ffynonellau cymorth eraill drwy ddefnyddio'r wefan hon: www.familymediationcouncil.org.uk/. Hefyd, gallwch sganio'r cod QR hwn gyda'ch ffôn clyfar.

A oes rhaid i mi dalu am y MIAM?
Mae'n rhaid i'r rhan fwyaf o bobl dalu am y MIAM. Mae'r cyfraddau'n amrywio fesul darparwr, ac felly cysylltwch â chyfryngwyr unigol i ofyn am yr wybodaeth hon. Fodd bynnag, efallai y byddwch chi neu'r unigolyn arall sy'n rhan o'r anghydfod yn gymwys i gael cymorth cyfreithiol, sy'n golygu bod y MIAM yn rhad ac am ddim. I ganfod a ydych yn gymwys ai peidio, ewch i: www.gov.uk/check-legal-aid.

Darllenwch y datganiadau isod a rhowch eich llofnod yn y blwch i gadarnhau eich bod yn deall

1. Rwy'n deall, os na fyddaf yn mynychu Cyfarfod Asesu a Gwybodaeth am Gyfryngu (MIAM), **ni fydd** y llys yn gallu prosesu fy nghais oni bai fy mod yn hawlio esemptiad MIAM dilys.
2. Rwy'n deall, os wyf yn hawlio esemptiad, lle bo angen, bod yn rhaid i mi ddarparu tystiolaeth i gefnogi hyn i'r llys ynghyd â'r ffurflen gais hon.
3. Rwy'n deall os na fyddaf yn darparu'r dystiolaeth hon, neu os bydd y llys yn penderfynu na hawliwyd esemptiad MIAM mewn modd dilys, efallai y bydd y llys yn penderfynu peidio â phrosesu fy nghais **hyd nes** y byddaf wedi mynychu MIAM i drafod gwahanol opsiynau datrys anghydfodau tu allan i'r llys.
4. Deallaf y gall y barnwr oedi'r achos ar unrhyw adeg os yw'n ystyried bod ceisio datrys yr anghydfod y tu allan i'r llys yn ddiogel ac yn briodol.

Llofnod   Dyddiad D D / M M / B B B B

Rydym eisiau gwneud yn siŵr bod pob ceisydd yn ymwybodol o'r broses hon, a gofynnwn i chi **ddychwelyd y dudalen hon gyda'ch cais.** Gallwch gyflwyno'ch cais heb y dudalen hon, ac ni effeithir ar eich cais os na fyddwch yn ei llofnodi a'i dychwelyd.

C100

Cais o dan Adran 8 Deddf Plant 1989 am orchymyn trefniadau plant, camau gwaharddedig, gorchymyn mater penodol neu i amrywio neu ddiddymu neu ofyn am ganiatâd i wneud gorchymyn adran 8

I'w lenwi gan y llys	
Yn y llys teulu yn eistedd yn:	
Rhif yr achos	Dyddiad cychwyn

Cyfeirnod Help i Dalu Ffioedd (os yn berthnasol) H W F - ☐☐☐ - ☐☐☐

Cyn llenwi'r ffurflen hon, darllenwch daflen 'CB1 – Gwneud cais – Plant a'r Llys Teulu' a thaflen CB7 – Canllawiau i rieni sydd wedi gwahanu: plant a'r llys teulu'. **Mae'r dogfennau hyn a ffurflenni a thaflenni eraill ar gael gan eich llys lleol neu ar-lein yn https://www.gov.uk/government/collections/court-and-tribunal-forms**

Enw(au) cyntaf y ceisydd/ceiswyr	Cyfenw'r ceisydd/ceiswyr

Enw(au) cyntaf yr atebydd/atebwyr	Cyfenw'r atebydd/atebwyr

Natur y cais

Am ba orchymyn/orchmynion ydych yn gwneud cais?

☐ Gorchymyn Trefniadau Plant

☐ Gorchymyn Camau Gwaharddedig

☐ Gorchymyn Materion Penodol

Rhowch fanylion am natur y gorchymyn yr ydych yn ei geisio. Er enghraifft, gorchymyn ynglŷn â gyda phwy y dylai plentyn fyw, neu ba mor aml y dylai dreulio amser gyda'r ceisydd ac am ba hyd.

Pryderon ynglŷn â risg o niwed

A ydych yn honni bod y plentyn/plant a enwir yn Adran 1 y ffurflen hon wedi profi, neu mewn risg o brofi, niwed o ganlyniad i unrhyw un o'r canlynol gan unrhyw unigolyn sydd wedi cael cyswllt â'r plentyn?

unrhyw fath o gam-drin domestig	☐ Ydw	☐ Nac ydw
herwgydio plant	☐ Ydw	☐ Nac ydw
cam-drin plant	☐ Ydw	☐ Nac ydw
camddefnyddio cyffuriau, alcohol neu sylweddau	☐ Ydw	☐ Nac ydw
unrhyw bryderon eraill ynghylch diogelwch neu les	☐ Ydw	☐ Nac ydw

Os bu i chi ateb Ydw i unrhyw un o'r uchod, **mae'n rhaid i chi lenwi ffurflen C1A** (Ffurflen wybodaeth ategol) **a'i ffeilio gyda'r ffurflen C100 hon.**

Gwybodaeth ychwanegol angenrheidiol

A ydych yn gofyn am ganiatâd i wneud y cais hwn, pan fo angen hynny?	☐ Ydw	☐ Nac ydw	Os Ydw, dylech lenwi adran 5a
A oes angen gwrandawiad brys neu wrandawiad heb rybydd?	☐ Oes	☐ Nac oes	Os Oes, dylech lenwi adran 6a neu 6b
A yw'r plentyn/plant yn destun achosion blaenorol neu gyfredol?	☐ Ydynt	☐ Nac ydynt	Os Ydyn, dylech lenwi adran 7
A ydych yn gwneud cais am orchymyn i ffurfioli trefniant (gorchymyn cydsynio)?	☐ Ydw	☐ Nac ydw	Os Ydw, **atodwch y gorchymyn drafft i'r ffurflen hon**
A yw hwn yn achos ag elfen ryngwladol neu ffactorau sy'n effeithio ar gapasiti cyfreitha?	☐ Ydy	☐ Nac ydy	Os Ydy, dylech lenwi adran 8 neu 9
A fydd y plentyn neu unrhyw un arall sy'n gysylltiedig â'r cais hwn yn defnyddio Cymraeg llafar neu ysgrifenedig yn ystod yr achos?	☐ Bydd	☐ Na fydd	Os Bydd, dylech lenwi adran 10

© Hawlfraint y Goron 2024

Canllawiau ychwanegol

- I gael canllaw ar lenwi'r ffurflen hon, cyfeiriwch at y Nodiadau Canllaw ar dudalennau 26–29.
- Cwblhewch y Rhestr Wirio ar ddiwedd y ffurflen, ar dudalen 24.
- Gall peidio ag ateb pob cwestiwn neu nodi nad yw'n berthnasol olygu bod yr achos yn cael ei oedi oherwydd y bydd rhaid i'r llys ofyn i chi ddarparu'r wybodaeth ychwanegol sydd ei hangen.
- Os nad oes digon o le, atodwch ddalenni ar wahân, gan nodi'n glir manylion y plant, y partïon, y cwestiwn a rhif y dudalen y maent yn cyfeirio atynt.
- Bydd Cafcass Cymru/Cafcass yn gwneud gwiriadau y mae'n ystyried sy'n angenrheidiol. Gweler Adran J o daflen CB1 am ragor o wybodaeth am Cafcass Cymru a Cafcass.

1. Y Plentyn/Plant

Crynodeb o fanylion y plentyn/plant

Rhestrwch enw(au) y plentyn/plant a'r math o orchymyn/orchmynion yr ydych yn gwneud cais amdano/amdanynt, gan ddechrau gyda'r plentyn hynaf. Er mwyn deall pa orchymyn i wneud cais amdano, darllenwch lyfryn CB1 Adran D.

Plentyn 1 - Enw(au) cyntaf	Cyfenw	Dyddiad geni
		☐ Ddim yn gwybod
Rhyw	Gorchymyn/gorchmynion y gwneir cais amdano/amdanynt	
☐ Benyw ☐ Gwryw		
Perthynas y ceisydd/ceiswyr â'r plentyn		Perthynas yr atebydd/atebwyr â'r plentyn

Plentyn 2 - Enw(au) cyntaf	Cyfenw	Dyddiad geni
		☐ Ddim yn gwybod
Rhyw	Gorchymyn/gorchmynion y gwneir cais amdano/amdanynt	
☐ Benyw ☐ Gwryw		
Perthynas y ceisydd/ceiswyr â'r plentyn		Perthynas yr atebydd/atebwyr â'r plentyn

Plentyn 3 - Enw(au) cyntaf	Cyfenw	Dyddiad geni
		☐ Ddim yn gwybod
Rhyw	Gorchymyn/gorchmynion y gwneir cais amdano/amdanynt	
☐ Benyw ☐ Gwryw		
Perthynas y ceisydd/ceiswyr â'r plentyn		Perthynas yr atebydd/atebwyr â'r plentyn

Plentyn 4 - Enw(au) cyntaf	Cyfenw	Dyddiad geni
		☐ Ddim yn gwybod
Rhyw	Gorchymyn/gorchmynion y gwneir cais amdano/amdanynt	
☐ Benyw ☐ Gwryw		
Perthynas y ceisydd/ceiswyr â'r plentyn		Perthynas yr atebydd/atebwyr â'r plentyn

1a. A yw gwasanaethau plant yr awdurdod lleol yn gyfarwydd ag unrhyw un o'r plant?

☐ Ydynt ☐ Nac ydynt ☐ Ddim yn gwybod

Os ydynt, nodwch pa blentyn ac enw'r awdurdod lleol a'r gweithiwr cymdeithasol (os yn hysbys).

1b. A oes gan unrhyw un o'r plant gynllun amddiffyn plentyn?

☐ Oes ☐ Nac oes ☐ Ddim yn gwybod

1c. A yw'r holl blant yn rhannu'r un rhieni?

☐ Ydynt ☐ Nac ydynt

Os Ydynt, beth yw enwau'r rhieni?

Os Nac ydynt, rhowch fanylion pob rhiant a'u plant sy'n gysylltiedig â'r cais hwn.

Nodwch bawb sydd â chyfrifoldeb rhiant dros bob plentyn a sut mae ganddynt gyfrifoldeb rhiant (e.e. 'mam y plentyn', 'tad y plentyn ac roedd yn briod â'r fam pan aned y plentyn', ac ati).
(Gweler Adran E o daflen CB1 am ragor o wybodaeth)

1d. Gyda phwy y mae'r plant yn byw ar hyn o bryd?

☐ Y Ceisydd/Ceiswyr ☐ Yr Atebydd/Atebwyr ☐ Arall

Os arall, rhowch gyfeiriad llawn y plentyn, enwau unrhyw oedolion sy'n byw gyda'r plentyn a'u perthynas neu eu cysylltiad â'r plentyn.

Os nad ydych chi eisiau i'r Atebydd gael yr wybodaeth hon, gadewch y blwch ar gyfer y manylion yn wag a llenwch Ffurflen C8 manylion cyswllt cyfrinachol.

2. Gofyniad i fynychu Cyfarfod Asesu a Gwybodaeth am Gyfryngu (MIAM)

Cyn gwneud cais am orchymyn trefniadau plant, gorchymyn camau gwaharddedig neu orchymyn mater penodol (gorchymyn adran 8), i ddechrau mae'n rhaid i chi fynychu Cyfarfod Asesu a Gwybodaeth am Gyfryngu (MIAM). Yn y MIAM bydd cyfryngwr teuluol awdurdodedig yn ystyried gyda chi (a'r parti arall os yw'n bresennol) a fyddai cyfryngu teuluol, neu ddull arall o ddatrys anghydfod y tu allan i'r llys, yn ddewis mwy priodol ar gyfer datrys yr anghydfod. Bydd y cyfryngwr hefyd yn gallu eich cyfeirio at wasanaethau eraill a allai eich helpu a'ch cefnogi.

Mae'n **rhaid** eich bod wedi mynychu MIAM cyn gwneud y cais hwn **oni bai** nad yw'r gofyniad i fynychu MIAM yn berthnasol oherwydd:

- bod y gorchymyn adran 8 yr ydych yn gwneud cais amdano yn orchymyn cydsynio; **neu**
- bod y gorchymyn adran 8 yr ydych yn gwneud cais amdano yn ymwneud â phlentyn sy'n destun achos brys cyfredol ar wahân, achos gofal neu achos goruchwylio (neu ei fod eisoes yn destun gorchymyn brys, gofal neu oruchwylio); **neu**
- eich bod wedi'ch esemptio o'r gofyniad i fynychu MIAM. Lle mae angen tystiolaeth i gefnogi hawliad am esemptiad MIAM, rhaid i chi gyflwyno'r dystiolaeth hon ochr yn ochr â'ch cais.

Mae'n rhaid i bob ceisydd lenwi adrannau 1, 2 a 5 i 14 cyn llofnodi'r ffurflen hon.

Hefyd, rhaid i chi roi tic yn un o'r blychau isod a sicrhau eich bod chi, eich cynghorydd cyfreithiol, cyfryngwr teuluol neu weithiwr proffesiynol NCDR yn llenwi a (lle bo'n berthnasol) llofnodi adran(nau) perthnasol y ffurflen hon.

2a. Os bu i chi ddewis 'Ydynt' ar dudalen 1 ynglŷn ag achosion llys cyfredol neu flaenorol, a yw/oedd unrhyw un o'r achosion hynny yn ymwneud â gorchymyn amddiffyn brys, gorchymyn gofal neu orchymyn goruchwylio?	☐ Ydy/Oedd	☐ Nac ydy/Nac oedd	**Os Ydy/Oedd, llenwch adran 7** er mwyn darparu manylion ychwanegol. **Peidiwch â chwblhau adran 3 a 4.** **Os Nac ydy/Nac oedd, atebwch gwestiwn 2b.**
2b. Ydych chi wedi mynychu MIAM?	☐ Do	☐ Naddo	**Os Do,** rhaid i chi sicrhau bod **y cyfryngwr teuluol yn llofnodi adran 4.** **Os Naddo, atebwch gwestiwn 2c.**
2c. A ydych yn hawlio esemptiad o'r gofyniad i fynychu MIAM?	☐ Ydw	☐ Nac ydw	**Os Ydw, dylech lenwi adran 3.** **Os Nac ydw,** ni allwch gyflwyno'r cais hwn i'r llys. Cyfeiriwch at y daflen 'CB7 - Canllaw i rieni sydd wedi gwahanu: plant a'r llys teulu' i gael rhagor o wybodaeth am beth i'w wneud nesaf a sut i drefnu MIAM.

3. Mae'r ceisydd yn hawlio esemptiad(au) rhag mynychu Cyfarfod Asesu a Gwybodaeth am Gyfryngu (MIAM)

I'w lenwi gan y sawl sy'n bwriadu cyflwyno cais i'r llys neu eu cyfreithiwr. Lle bo angen, rhaid cyflwyno tystiolaeth o'r esemptiad(au) MIAM a hawlir i'r llys ochr yn ochr â'r cais hwn.
Os na allwch ddarparu'r dystiolaeth ofynnol gyda'ch cais, defnyddiwch y blwch testun ar dudalen 11 i egluro'r rheswm/rhesymau pam.

Nid yw'r ceisydd wedi mynychu MIAM oherwydd bod yr esemptiad(au) MIAM canlynol yn berthnasol:

- ☐ Cam-drin domestig (rhaid i chi lenwi **adran 3a**)
- ☐ Pryderon ynglŷn ag amddiffyn plant (rhaid i chi lenwi **adran 3b**)
- ☐ Cais brys (rhaid i chi lenwi **adran 3c**)
- ☐ Wedi mynychu MIAM yn barod neu ddatrys anghydfod y tu allan i'r llys (rhaid i chi lenwi **adran 3d**)
- ☐ Arall (rhaid i chi lenwi **adran 3e**)

Nawr llenwch yr adran berthnasol yn 3a, b, c, d, neu e drwy roi tic yn y blwch/blychau priodol

Rhagor o fanylion am esemptiad(au) MIAM a hawliwyd gan y ceisydd

Os ydych wedi hawlio esemptiad MIAM uchod, rhaid i chi hefyd roi tic yn y blwch/blychau perthnasol, fel y nodir isod, er mwyn cadarnhau bod gennych y dystiolaeth angenrheidiol i gefnogi eich sail/seiliau dros hawlio esemptiad. Lle bo angen, **rhaid** i chi gyflwyno'r dystiolaeth hon gyda'ch cais i'r llys. Pan ofynnir i chi ddarparu rhagor o fanylion, rhaid i chi wneud hynny.

Adran 3a - Tystiolaeth o gam-drin domestig
Mae'r esemptiad MIAM hwn yn gofyn am y dystiolaeth yr ydych wedi'i dewis i'w chyflwyno gyda'ch cais.

Os na allwch ddarparu hyn, defnyddiwch y blwch testun ar dudalen 11 i egluro'r rheswm/rhesymau pam.

Mae'r ceisydd yn cadarnhau bod tystiolaeth o gam-drin domestig, fel y nodir isod:

- ☐ tystiolaeth bod darpar barti wedi cael ei arestio am drosedd cam-drin domestig perthnasol;
- ☐ tystiolaeth o rybudd heddlu perthnasol am drosedd cam-drin domestig;
- ☐ tystiolaeth o achos troseddol perthnasol am drosedd cam-drin domestig sydd heb ddod i ben;
- ☐ tystiolaeth o euogfarn berthnasol am drosedd cam-drin domestig;
- ☐ gorchymyn llys yn rhwymo darpar barti mewn perthynas â throsedd cam-drin domestig;
- ☐ hysbysiad diogelu rhag trais domestig a roddwyd o dan Adran 24 Deddf Troseddau a Diogelwch 2010 yn erbyn darpar barti;
- ☐ hysbysiad amddiffyn rhag cam-drin domestig a roddwyd dan Adran 22 Deddf Cam-drin Domestig 2021 yn erbyn darpar barti;
- ☐ gwaharddeb gwarchod perthnasol;
- ☐ ymgymeriad a roddwyd yng Nghymru a Lloegr dan adran 46 neu 63E Deddf Cyfraith Teulu 1996 (neu a roddwyd yn Yr Alban neu yng Ngogledd Iwerddon yn lle gwaharddeb gwarchod) gan ddarpar barti, ar yr amod na roddwyd traws-ymgymeriad mewn perthynas â thrais domestig neu gam-drin domestig gan ddarpar barti arall;
- ☐ copi o ganfyddiad ffeithiol, a wnaed mewn achos yn y Deyrnas Unedig, bod cam-drin domestig wedi'i gyflawni gan ddarpar barti;
- ☐ adroddiad arbenigwr a gyflwynwyd fel tystiolaeth mewn achos yn y Deyrnas Unedig er mwyn i lys neu dribiwnlys allu cadarnhau bod unigolyn sydd neu a oedd yn ymwneud yn bersonol â darpar barti, wedi'i asesu fel bod, neu mewn risg o fod, yn ddioddefwr cam-drin domestig gan y darpar barti hwnnw;
- ☐ llythyr neu adroddiad gan weithiwr iechyd proffesiynol priodol yn cadarnhau bod-

Adran 3a - Tystiolaeth o gam-drin domestig - **parhad**

(i) y gweithiwr proffesiynol hwnnw, neu weithiwr iechyd proffesiynol priodol arall, wedi cynnal archwiliad meddygol ar ddarpar barti wyneb yn wyneb, dros y ffôn neu trwy fideo gynadledda; ac

(ii) ym marn broffesiynol resymol yr awdur neu'r gweithiwr iechyd proffesiynol priodol sy'n archwilio, bod gan ddarpar barti, neu ei fod wedi cael, anafiadau neu gyflwr sy'n gyson â bod yn ddioddefwr camdriniaeth domestig;

☐ llythyr neu adroddiad gan-

(i) y gweithiwr iechyd proffesiynol priodol a wnaeth yr atgyfeiriad a ddisgrifir isod;

(ii) gweithiwr iechyd proffesiynol priodol sydd â mynediad at gofnodion meddygol y darpar barti y cyfeiriwyd ato isod; neu

(iii) yr unigolyn y gwnaethpwyd yr atgyfeiriad a ddisgrifir isod iddo;

yn cadarnhau bod darpar barti wedi cael ei gyfeirio gan weithiwr iechyd proffesiynol priodol at unigolyn sy'n darparu cefnogaeth neu gymorth arbenigol i ddioddefwyr, neu'r rhai hynny sydd mewn risg o ddioddef camdriniaeth domestig;

☐ llythyr gan unrhyw unigolyn sy'n aelod o gynhadledd asesu risg amlasiantaeth (neu fforwm diogelu lleol addas arall) yn cadarnhau bod darpar barti, neu unigolyn y mae'r darpar barti hwnnw/honno yn ymwneud ag ef/â hi yn bersonol, yn neu wedi bod mewn risg o niwed o ganlyniad i gam-drin domestig gan ddarpar barti arall;

☐ llythyr gan ymgynghorydd trais domestig annibynnol (IDVA) yn cadarnhau eu bod yn darparu neu eu bod wedi darparu cefnogaeth i ddarpar barti;

☐ llythyr gan ymgynghorydd trais rhywiol annibynnol (ISVA) yn cadarnhau eu bod yn darparu neu eu bod wedi darparu cefnogaeth i ddarpar barti o ganlyniad i drais rhywiol gan ddarpar barti arall.

☐ llythyr gan swyddog a gyflogir gan awdurdod lleol neu gymdeithas tai (neu sefydliad cyfwerth yn Yr Alban neu yng Ngogledd Iwerddon) yn cefnogi tenantiaid sy'n cynnwys-

(i) datganiad sy'n nodi, yn eu barn broffesiynol resymol nhw, bod unigolyn y mae darpar barti yn, neu wedi bod â chysylltiad personol ag o/â hi yn, neu mewn risg o ddioddef camdriniaeth domestig gan y darpar barti hwnnw;

(ii) disgrifiad o'r materion penodol y gellir dibynnu arnynt i gefnogi'r farn honno; a

(iii) disgrifiad o'r gefnogaeth a roddwyd ganddynt i'r dioddefwr camdriniaeth domestig neu'r unigolyn sydd mewn risg o gamdriniaeth domestig gan y darpar barti hwnnw;

☐ llythyr-

(i) gan sefydliad sy'n darparu gwasanaethau cefnogi camdriniaeth domestig a bod y llythyr yn cadarnhau bod y gwasanaeth-

(a) wedi'i leoli yn y Deyrnas Unedig,

(b) wedi bod yn gweithredu am gyfnod di-dor o chwe mis neu hirach; a'i fod

(c) wedi darparu cefnogaeth i ddarpar barti mewn perthynas ag anghenion yr unigolyn hwnnw fel dioddefwr, neu unigolyn sydd mewn risg o gamdriniaeth domestig; ac

(ii) mae'n cynnwys-

(a) datganiad sy'n nodi, yn marn proffesiynol rhesymol awdur y llythyr, bod y darpar barti mewn, neu mewn risg o fod yn ddioddefwr

Adran 3a - Tystiolaeth o gam-drin domestig - **parhad**

camdriniaeth domestig;

(b) disgrifiad o'r materion penodol y gellir dibynnu arnynt i gefnogi'r farn honno;

(c) disgrifiad o'r gefnogaeth a roddwyd i'r darpar barti; a

(d) datganiad o'r rhesymau pam bod y darpar barti angen y gefnogaeth honno;

☐ llythyr neu adroddiad gan sefydliad sy'n darparu gwasanaethau cefnogi camdriniaeth domestig yn y Deyrnas Unedig yn cadarnhau-

(i) bod cais am loches i unigolyn sydd, neu a oedd â chysylltiad personol â darpar barti, wedi cael ei wrthod;

(ii) y dyddiad y cafodd y cais am loches ei wrthod; a'u

(iii) bod wedi gwneud cais am loches oherwydd honiadau o gam-drin domestig gan y darpar barti a gyfeiriwyd atynt ym mharagraff (i);

☐ llythyr gan awdurdod cyhoeddus yn cadarnhau bod unigolyn sydd, neu a oedd yn ymwneud yn bersonol â darpar barti, wedi'i asesu fel ei fod yn ddioddefwr, neu mewn risg o fod yn ddioddefwr cam-drin domestig gan y darpar barti hwnnw/o (neu gopi o'r asesiad hwnnw).

☐ llythyr gan Ysgrifennydd Gwladol yr Adran Gartref yn cadarnhau bod darpar barti wedi cael caniatâd i aros yn y Deyrnas Unedig fel dioddefwr cam-drin domestig.

☐ tystiolaeth sy'n dangos bod darpar barti wedi bod, neu mewn risg o fod, yn ddioddefwr camdriniaeth domestig gan ddarpar barti arall ar ffurf camdriniaeth mewn perthynas â materion ariannol.

Adran 3b – Pryderon ynglŷn ag amddiffyn plant

Mae'r ceisydd yn cadarnhau bod plentyn yn destun y cais a bod y plentyn hwnnw neu blentyn arall o'r teulu sy'n byw gyda'r plentyn hwnnw ar hyn o bryd—

☐ yn destun ymholiadau a gynhelir gan awdurdod lleol dan Adran 47 Deddf Plant 1989; neu

☐ yn destun cynllun amddiffyn plant a roddir ar waith gan awdurdod lleol

Adran 3c – Cais brys

Mae'r ceisydd yn cadarnhau bod rhaid gwneud cais brys oherwydd:

☐ mae yna risg i fywyd, rhyddid neu ddiogelwch corfforol y ceisydd arfaethedig neu ei deulu/theulu neu ei gartref/chartref; neu

☐ byddai unrhyw oedi a achosir trwy fynychu MIAM yn peri—

- ☐ risg o niwed i blentyn; neu
- ☐ risg o gludo plentyn yn anghyfreithlon o'r Deyrnas Unedig, neu risg o gadw plentyn sydd y tu allan i Gymru a Lloegr ar hyn o bryd yn anghyfreithlon; neu
- ☐ risg sylweddol o gamwedd cyfiawnder; neu
- ☐ galedi ariannol sylweddol i'r ceisydd arfaethedig; neu
- ☐ broblemau anadferadwy wrth ddelio â'r anghydfod (gan gynnwys colled anadferadwy o dystiolaeth sylweddol); neu

☐ bod risg sylweddol yn y cyfnod a gymerir i drefnu a mynychu MIAM, y bydd achos mewn perthynas â'r anghydfod yn cael ei ddwyn gerbron llys mewn gwlad arall, lle y gall hawliad dilys i awdurdodaeth fodoli, megis y gall llys yn y wlad arall honno wrando ar yr anghydfod cyn llys yng Nghymru a Lloegr

Adran 3d – Tystiolaeth o fynychu MIAM neu ddatrys anghydfod y tu allan i'r llys eisoes

Mae'r esemptiad MIAM hwn yn gofyn am y dystiolaeth yr ydych wedi'i dewis i'w chyflwyno gyda'ch cais.

Os na allwch ddarparu hyn, defnyddiwch y blwch testun ar dudalen 11 i egluro'r rheswm/ rhesymau pam.

Mae'r ceisydd yn cadarnhau bod un o'r canlynol yn berthnasol:

☐ Yn y 4 mis cyn gwneud y cais, mae'r unigolyn wedi mynychu MIAM neu wedi cymryd rhan mewn proses datrys anghydfod y tu allan i'r llys yn ymwneud â'r un anghydfod neu'r un anghydfod i raddau helaeth; a phan fu i'r ceisydd gymryd rhan mewn proses datrys anghydfod y tu allan i'r llys, mae yna dystiolaeth o hynny ar ffurf cadarnhad ysgrifenedig gan y darparwr datrys anghydfod. Dylid cyflwyno'r dystiolaeth hon ochr yn ochr â'ch cais, a rhaid iddi gynnwys llofnod y darparwr; neu

☐ byddai'r cais yn cael ei wneud ynghylch achos presennol sy'n parhau ac mi wnaeth y darpar geisydd fynychu MIAM cyn cychwyn yr achos hwnnw. Rhaid i'r darparwr MIAM lenwi a llofnodi adran 4 y ffurflen hon. Neu, os mai chi oedd yr atebydd yn yr achos sydd ar y gweill, rhowch ddyddiad y MIAM yn ogystal ag enw a manylion cyswllt y darparwr MIAM yn y blwch testun ar dudalen 10.

Adran 3e - Esemptiadau eraill

Rhowch unrhyw wybodaeth ychwanegol y gofynnir amdani yn y blwch testun ar dudalen 10.

Mae'r ceisydd yn cadarnhau bod un o'r esemptiadau eraill canlynol yn berthnasol:

☐ byddai'r cais yn cael ei wneud heb rybudd (Mae paragraff 5.1 o Gyfarwyddyd Ymarfer 18A yn nodi'r amgylchiadau pan ellir gwneud cais heb rybudd.)

☐ mae un o'r darpar bartïon yn blentyn.

☐ (i) ni all y darpar geisydd fynychu MIAM ar-lein neu drwy gyswllt fideo a rhoddir esboniad am hyn i'r llys trwy ddefnyddio'r blwch testun ar dudalen 10; ac

(ii) mae'r darpar geisydd wedi cysylltu â'r holl gyfryngwyr teuluol awdurdodedig sydd â swyddfa o fewn pymtheg milltir i'w gartref neu ei chartref (neu pump ohonynt os oes pump neu fwy), ac mae pob un ohonynt wedi dweud nad ydynt ar gael i gynnal MIAM o fewn pymtheg diwrnod gwaith o'r dyddiad cyswllt; ac

(iii) darperir enwau, cyfeiriadau post a rhifau ffôn neu gyfeiriadau e-bost y cyfryngwyr teuluol awdurdodedig y mae'r darpar geisydd wedi cysylltu â nhw, a'r dyddiadau cyswllt, i'r llys yn y blwch testun ar dudalen 10.

☐ (i) ni all y darpar geisydd fynychu MIAM ar-lein neu drwy gyswllt fideo a rhoddir esboniad am hyn i'r llys trwy ddefnyddio'r blwch testun ar dudalen 10; ac

(ii) mae gan y darpar geisydd anabledd neu analluogrwydd a fyddai'n golygu na allai fynychu MIAM wyneb yn wyneb oni bai bod y cyfryngwr awdurdodedig yn gallu cynnig cyfleusterau addas; ac

(iii) mae'r darpar geisydd wedi cysylltu â'r holl gyfryngwyr teuluol awdurdodedig sydd â swyddfa o fewn pymtheg milltir i'w gartref neu ei chartref (neu pump ohonynt os oes pump neu fwy), ac mae pob un ohonynt wedi dweud na allant ddarparu cyfleusterau o'r fath; a

(iv) darperir enwau, cyfeiriadau post a rhifau ffôn neu gyfeiriadau e-bost y cyfryngwyr teuluol awdurdodedig hynny a'r dyddiadau cysylltu i'r llys yn y blwch testun ar dudalen 10.

☐ (i) nid yw'r darpar geisydd yn gallu mynychu MIAM ar-lein neu drwy gyswllt fideo; a

(ii) nid oes gan yr un cyfryngwr teuluol awdurdodedig swyddfa o fewn pymtheg milltir i gartref y darpar geisydd; ac

(iii) mae esboniad o pam mae'r esemptiad hwn yn berthnasol yn cael ei ddarparu gan y darpar geisydd i'r llys yn y blwch testun ar dudalen 10.

☐ ni all y darpar geisydd fynychu MIAM oherwydd bod y darpar geisydd

(i) yn y carchar neu mewn unrhyw sefydliad arall y mae’n ofynnol i’r darpar geisydd gael ei gadw yn y ddalfa ac na all cyfleusterau fod ar gael iddo fynychu MIAM ar-lein neu drwy gyswllt fideo; neu

(ii) yn destun amodau mechniaeth sy’n ei atal rhag cysylltu â’r unigolyn arall; neu

(iii) yn destun trwydded gyda gofyniad i beidio â chysylltu â’r unigolyn arall.

Adran 3 – parhad

Rhowch unrhyw wybodaeth ychwanegol y gofynnir amdani yn y blwch testun isod. Os nad oes digon o le, defnyddiwch dudalen gwybodaeth ychwanegol a'i rhoi ynghlwm wrth y ffurflen hon.

Adran 3 – Methu â darparu'r dystiolaeth ofynnol i gefnogi hawliad am esemptiad MIAM

Os na allwch ddarparu'r dystiolaeth ofynnol i gefnogi hawliad am esemptiad MIAM gyda'ch cais, defnyddiwch y blwch testun isod i egluro'r rheswm/rhesymau pam yn fras.

Dylech nawr lenwi Adran 5.

4. Darparwr MIAM yn cadarnhau fod y ceisydd/atebydd wedi mynychu Cyfarfod Asesu a Gwybodaeth am Gyfryngu (MIAM)

I'w lenwi a'i lofnodi gan gyfryngwr teuluol awdurdodedig, fel y darparwr MIAM.

Mae NCDR yn cyfeirio at ddatrys anghydfod y tu allan i'r llys, ac mae'n golygu dulliau o ddatrys anghydfod heblaw drwy broses y llys, gan gynnwys ond heb fod yn gyfyngedig i gyfryngu, cyflafareddu, gwerthusiad gan drydydd parti niwtral (fel proses Datrys Anghydfodau Ariannol yn breifat) a chyfraith gydweithredol.

(ticiwch y blychau sy'n berthnasol)

Enw'r cyfranogwr/cyfranogwyr

Mi wnaeth y ceisydd fynychu MIAM:

☐ Dim ond y ceisydd wnaeth fynychu MIAM.

☐ Mae'r ceisydd a'r atebydd/atebwyr wedi mynychu MIAM ar wahân.

Nid yw cyfryngu neu fath arall o NCDR yn mynd rhagddo oherwydd:

☐ Mae'r ceisydd wedi mynychu MIAM ar ei ben/phen ei hun ac

- nid yw'r ceisydd yn ystyried ei bod yn briodol dechrau neu barhau â chyfryngu neu unrhyw fath arall o NCDR ar hyn o bryd; neu
- mae'r cyfryngwr wedi nodi bod cyfryngu neu unrhyw fath arall o NCDR yn anaddas ar hyn o bryd; neu
- nid yw'r atebydd wedi mynychu MIAM, wedi ceisio cyfryngu nac wedi ceisio math arall o NCDR ar hyn o bryd.

☐ Mae'r ceisydd a'r atebydd/atebwyr wedi mynychu MIAM ac

- nid yw'r ceisydd yn ystyried ei bod yn briodol dechrau neu barhau â chyfryngu neu unrhyw fath arall o NCDR ar hyn o bryd; neu
- nid yw'r atebydd/atebwyr yn ystyried ei bod yn briodol dechrau neu barhau â chyfryngu neu unrhyw fath arall o NCDR ar hyn o bryd; neu
- mae'r cyfryngwr wedi nodi bod cyfryngu neu unrhyw fath arall o NCDR yn anaddas ar hyn o bryd.

☐ Mae proses NCDR ar fin dechrau neu wedi dechrau ond:

- mae wedi torri i lawr; neu
- mae wedi dod i ben ar ôl i'r partïon fethu â phenderfynu ar yr holl faterion neu rai ohonynt; neu
- mae'r ceisydd yn ystyried bod angen gwneud cais llys ochr yn ochr â'r NCDR.

Llofnod

Cyfryngwr Teuluol Awdurdodedig
(cyfryngwr teuluol sydd wedi'i awdurdodi i gynnal MIAM)

Rhif cofrestru FMC	
Enw'r Gwasanaeth Cyfryngu Teuluol	
Enw'r Unig fasnachwr	
Cyfeiriad	

Dyddiad D D / M M / B B B B

5. Pam ydych yn gwneud y cais hwn?

Ydych chi wedi gwneud cais i'r llys am ganiatâd i wneud y cais hwn?

☐ Do ☐ Naddo - nid oes angen cael caniatâd. ☐ Naddo - ceisir caniatâd yn awr

5a. Rhesymau dros gael caniatâd os oes angen caniatâd.

5b. Rhowch fanylion cryno:

- unrhyw gytundebau blaenorol (ffurfiol neu anffurfiol) neu gynlluniau rhianta, a sut y maent wedi methu
- eich rhesymau dros ddod â'r cais hwn i'r llys
- beth yr ydych am i'r llys ei wneud
- y rhesymau a roddwyd gan yr atebydd/atebwyr dros eu gweithredoedd mewn perthynas â'r cais hwn.

Peidiwch â rhoi datganiad llawn, rhowch grynodeb o unrhyw resymau perthnasol. Efallai y gofynnir i chi ddarparu datganiad llawn yn ddiweddarach.

5c. Ydych chi wedi paratoi Cynllun Rhianta o'r blaen?

☐ Do ☐ Naddo

Os Naddo, gallwch lawrlwytho copi o'r wefan https://www.planningtogether.cafcass.gov.uk/plan

Os Do, atodwch y cynllun i'r ffurflen gais hon

6. Gwrandawiadau brys a heb rybudd

Cwblhewch yr adran hon os ydych wedi ticio'r blwch perthnasol ar flaen y ffurflen

Mae enghreifftiau o achosion lle mae angen gwrandawiad brys yn cynnwys lle gallai fod risg uniongyrchol o niwed i chi neu'r plentyn. Fel arall, gyda nifer o achosion, cynhelir y gwrandawiad cyntaf o fewn 2 fis. Bydd y llys yn penderfynu a oes angen gwrandawiad brys ar eich achos.

6a. Gwrandawiad brys

Nodwch y gorchymyn/gorchmynion neu gyfarwyddiadau a geisir

Nodwch y rhesymau dros y brys

Amserlen arfaethedig

Dylid ystyried y cais o fewn ______ awr/diwrnod

Os ceisir ystyriaeth o fewn 48 awr, rhaid i chi gwblhau'r adran isod

Beth ydych wedi'i wneud i roi pob atebydd ar rybudd am y cais?

Cwblhewch yr adran hon os ydych wedi ticio'r blwch perthnasol ar flaen y ffurflen

6b. Gwrandawiad heb rybudd

Nodwch y rhesymau dros ystyried y cais heb roi rhybudd. (Mae'r wybodaeth hon yn ofynnol, **ni fydd** gwrandawiad heb rybudd yn cael ei gyfarwyddo heb reswm)

A oes angen gwrandawiad heb rybudd arnoch oherwydd nad yw'n bosibl rhoi rhybudd gan gynnwys rhybudd cryno neu rybudd anffurfiol?

☐ Oes ☐ Nac oes

Os Oes, nodwch y rhesymau isod

A oes angen gwrandawiad heb rybudd arnoch oherwydd bydd rhoi rhybudd i atebydd yn rhwystro'r gorchymyn y gwneir cais amdano?

☐ Oes ☐ Nac oes

Os Oes, nodwch y rhesymau isod

7. Achosion llys eraill yn ymwneud â'r plentyn/plant a restrir yn Adran 1

Cwblhewch yr adran hon os ydych wedi ticio'r blwch perthnasol ar flaen y ffurflen hon.
Defnyddiwch yr adran hon i roi manylion am unrhyw achosion llys eraill ar hyn o bryd, neu ar unrhyw adeg yn y gorffennol, sy'n ymwneud ag unrhyw un o'r plant a restrir yn Adran 1.

Manylion ychwanegol

Enw'r plentyn/plant

Enw'r llys lle cynhaliwyd yr achos

Rhif yr achos

Dyddiad/blwyddyn (os yw'n hysbys)

Enw a swyddfa (os yn hysbys) y swyddog Cafcass/Cafcass Cymru

Math o achos os yw'n hysbys - ticiwch bob un sy'n berthnasol

Gorchymyn Diogelu Brys	☐ Oes	☐ Nac oes
Gorchymyn Goruchwylio	☐ Oes	☐ Nac oes
Gorchymyn Gofal	☐ Oes	☐ Nac oes
Herwgydio plentyn	☐ Oes	☐ Nac oes
Deddf Cyfraith Teulu 1996 Rhan 4 (achos am Orchymyn Rhag Molestu neu Orchymyn Anheddu)	☐ Oes	☐ Nac oes
Gorchymyn Cyswllt neu Orchymyn Preswylio (Adran 8 Deddf Plant 1989) a wnaed fel rhan o achos ysgaru neu achos diddymu partneriaeth sifil	☐ Oes	☐ Nac oes
Gorchymyn Cyswllt neu Orchymyn Preswylio (Adran 8 Deddf Plant 1989) a wnaed mewn perthynas â Gorchymyn Mabwysiadu	☐ Oes	☐ Nac oes
Gorchymyn yn ymwneud â Chynhaliaeth Plant (Atodlen 1, Deddf Plant 1989)	☐ Oes	☐ Nac oes
Gorchymyn Trefniadau Plant (Adran 8 Deddf Plant 1989)	☐ Oes	☐ Nac oes

Ticiwch yma os oes dalenni ychwanegol wedi'u hatodi. ☐

Atodwch gopi o unrhyw orchymyn perthnasol.

8. Achosion gydag elfen ryngwladol

Cwblhewch yr adran hon os ydych wedi ticio'r blwch perthnasol ar flaen y ffurflen hon.

A oes gennych unrhyw reswm dros gredu bod unrhyw blentyn, rhiant, neu oedolyn a allai fod yn allweddol ym mywyd y plentyn yn preswylio'n arferol mewn gwlad arall?

☐ Oes ☐ Nac oes

Os Oes, rhowch fanylion

A oes gennych unrhyw reswm dros gredu y gallai bod problem ynghylch awdurdodaeth yn yr achos hwn?

☐ Oes ☐ Nac oes

Os Oes, rhowch fanylion

A oes cais wedi'i wneud, neu a ddylid gwneud cais i Awdurdod Canolog neu awdurdod cymwys arall mewn gwlad dramor neu awdurdod consylaidd yng Nghymru a Lloegr?

☐ Oes ☐ Nac oes

Os Oes, rhowch fanylion

9. Ffactorau sy'n effeithio ar y gallu i gymryd rhan mewn achosion

Cwblhewch yr adran hon os ydych wedi ticio'r blwch perthnasol ar flaen y ffurflen hon.

Rhowch fanylion unrhyw ffactorau sy'n effeithio ar gapasiti cyfreitha

Rhowch fanylion unrhyw atgyfeiriad i, neu asesiad gan y tîm Oedolion ag Anabledd Dysgu, ac/neu unrhyw wasanaeth iechyd i oedolion, lle bo hynny'n hysbys, ynghyd â'r canlyniad

A ydych yn ymwybodol o unrhyw ffactorau eraill a allai effeithio ar allu yr unigolyn perthnasol i gymryd rhan yn yr achos?

10. Mynychu'r llys

Mae Adran N y llyfryn **'CB1 – Gwneud cais – Plant a'r Llys Teulu'** a'r daflen **'CB7 – Canllawiau i rieni sydd wedi gwahanu: plant a'r llys teulu'** yn rhoi gwybodaeth am fynychu'r llys.

Os bydd angen cyfieithydd arnoch, rhaid i chi ddweud wrth y llys nawr, er mwyn gallu trefnu bod un ar gael. Noder, mewn unrhyw achos llys yng Nghymru, mae gennych hawl i siarad Cymraeg mewn unrhyw wrandawiad llys.

10a. Ydych chi neu unrhyw barti arall eisiau siarad Cymraeg yn ystod achos neu angen dogfennau ysgrifenedig yn Gymraeg?

☐ Ydw / Ydyn ☐ Nac ydw / Nac ydyn

Os felly, nodwch enwau'r partïon/tystion/plant sydd eisiau siarad Cymraeg neu gael dogfennau ysgrifenedig yn Gymraeg?

Enw			
	☐ Llafar	☐ Ysgrifenedig	☐ Y ddau
	☐ Llafar	☐ Ysgrifenedig	☐ Y ddau
	☐ Llafar	☐ Ysgrifenedig	☐ Y ddau
	☐ Llafar	☐ Ysgrifenedig	☐ Y ddau
	☐ Llafar	☐ Ysgrifenedig	☐ Y ddau
	☐ Llafar	☐ Ysgrifenedig	☐ Y ddau
	☐ Llafar	☐ Ysgrifenedig	☐ Y ddau

10b. A ydych chi neu unrhyw un o'r partïon angen i'r llys drefnu cyfieithydd neu gymorth o fath arall (e.e. iaith arwyddion)?

☐ Ydw / Ydyn ☐ Nac ydw / Nac ydyn

Os Ydych, pwy sydd angen y cyfieithydd

☐ ceisydd ☐ atebydd ☐ Parti arall *(rhowch fanylion)*

nodwch yr iaith a thafodiaith sydd eu hangen, os gwelwch yn dda:

10c. A ydych yn gwybod a fydd angen cyfryngwr?

☐ Ydw ☐ Nac ydw

Os Ydw, rhowch fanylion

10d. Os byddwch yn mynychu'r llys, a oes gennych chi neu unrhywun o'r partïon cysylltiedig anabledd y bydd angen cymorth neu gyfleusterau arbennig arnoch ar ei gyfer?

☐ Oes ☐ Nac oes

Os Oes, nodwch beth yw'r anghenion hynny

Dywedwch a oes angen i'r llys wneud unrhyw fesurau arbennig ar eich cyfer chi neu unrhyw blant perthnasol i fynychu'r llys. Gallwn roi mesurau arbennig mewn lle i'ch cadw chi ar wahân i'r atebydd pan fyddwch yn mynychu'r llys. Dewiswch unrhyw un o'r mesurau canlynol yr hoffech wneud cais amdanynt.

☐ ystafell aros ar wahân yn yr adeilad llys

☐ mynedfa ac allanfa ar wahân o'r adeilad llys

☐ cael eich cysgodi gan sgrin breifatrwydd yn ystafell y llys (byddai sgrin breifatrwydd yn golygu na fyddai'r atebydd yn gallu eich gweld tra byddech yn yr ystafell llys).

☐ ymuno â'r gwrandawiad drwy gyswllt fideo yn hytrach na bod yno wyneb yn wyneb (penderfyniad y barnwr yw p'un a ddylid caniatáu gwrandawiad drwy gyswllt fideo ai peidio).

Efallai y bydd staff y llys yn cysylltu â chi ynghylch eich gofynion.

Deddf Cam-drin Domestig 2021

Mae darpariaethau yn Neddf Cam-drin Domestig 2021 yn atal unigolyn sydd wedi ei gyhuddo o gam-drin rhag holi parti neu dyst yn yr achos sydd wedi dioddef y gamdriniaeth, ac mae hefyd yn atal dioddefwr camdriniaeth rhag holi'r unigolyn a gyhuddir mewn amgylchiadau penodol.

Os yw'r llys yn gorchymyn bod yr achos yn cael ei restru ar gyfer gwrandawiad lle y gellir rhoi tystiolaeth lafar, efallai y bydd angen llenwi ffurflen **EX740** (unigolyn sy'n gwneud y cyhuddiad o gam-drin) neu ffurflen **EX741** (unigolyn a gyhuddwyd o gam-drin) 'Cais a gwybodaeth y mae ar y llys ei hangen i ystyried a ddylid atal (gwahardd) holi (croesholi) wyneb yn wyneb' fel y gall y llys ystyried a ddylid atal holi wyneb yn wyneb. Bydd y llys yn anfon y ffurflen briodol gyda'r gorchymyn llys.

11. Amdanoch chi (y ceisydd/ceiswyr)

	Ceisydd 1 (Chi)	**Ceisydd 2 (os yw'n berthnasol)**
Enw(au) cyntaf		
Cyfenw(au)		
Enwau blaenorol (os o gwbl)		
Rhyw	☐ Gwryw ☐ Benyw	☐ Gwryw ☐ Benyw
Dyddiad geni (darllenwch adran Q o daflen CB1 os ydych o dan 18)	D D / M M / B B B B	D D / M M / B B B B
Man geni (tref, sir, gwlad)		

Os nad ydych chi eisiau i'r atebydd wybod eich cyfeiriad, gadewch y blwch isod ar gyfer y manylion yn wag a llenwch Ffurflen Manylion Cyswllt Cyfrinachol C8.
Gwnewch yn siŵr **nad yw** unrhyw ddogfennau a gyflwynir gyda'r ffurflen hon, neu ar ddyddiad hwyrach, yn datgelu manylion cyswllt cyfrinachol rydych am eu dal yn ôl.

	Ceisydd 1	Ceisydd 2
Cyfeiriad	Cod post	Cod post
Rhif ffôn cartref		
Rhif ffôn symudol		
Cyfeiriad e-bost		
Ydych chi wedi byw yn y cyfeiriad hwn am fwy na 5 blynedd?	☐ Do ☐ Naddo	☐ Do ☐ Naddo

Os Naddo, rhowch fanylion yr holl gyfeiriadau blaenorol lle buoch yn byw am y 5 mlynedd diwethaf.

12. Yr atebydd/atebwyr

Mae Adrannau G a H o'r llyfryn **'CB1 – Gwneud cais – Plant a'r Llysoedd Teulu'** yn esbonio pwy yw'r atebydd.

Os oes mwy na 2 atebydd, defnyddiwch ddalen ar wahân i barhau.

	Atebydd 1	**Atebydd 2**
Enw(au) cyntaf		
Cyfenw(au)		
Enwau blaenorol (os yn hysbys)		
Rhyw	☐ Gwryw ☐ Benyw	☐ Gwryw ☐ Benyw
Dyddiad geni (darllenwch adran Q o daflen CB1 os yw'r parti o dan 18)	D D / M M / B B B B ☐ Ddim yn gwybod	D D / M M / B B B B ☐ Ddim yn gwybod
Man geni (tref/sir/gwlad)		
Y cyfeiriad (ar gyfer anfon dogfennau sy'n ymwneud â'r cais hwn)	Cod post ☐ Ddim yn gwybod	Cod post ☐ Ddim yn gwybod
Rhif ffôn cartref		
Rhif ffôn symudol	☐ Ddim yn gwybod	☐ Ddim yn gwybod
Cyfeiriad e-bost	☐ Ddim yn gwybod	☐ Ddim yn gwybod
A ydynt wedi byw yn y cyfeiriad hwn am fwy na 5 mlynedd?	☐ Ydynt ☐ Nac ydynt ☐ Ddim yn gwybod	☐ Ydynt ☐ Nac ydynt ☐ Ddim yn gwybod

Os nad ydynt, rhowch fanylion yr holl gyfeiriadau blaenorol am y 5 mlynedd diwethaf (os yn hysbys, gan gynnwys y dyddiadau, gan ddechrau gyda'r diweddaraf)

Atebydd 1	Atebydd 2

13. Pobl eraill y dylid eu hysbysu

Efallai y bydd pobl eraill y dylid eu hysbysu am eich cais, er enghraifft, rhywun sy'n gofalu am y plentyn, ond sydd ddim yn rhiant. Mae Adrannau G ac I o'r llyfryn **'CB1 – Gwneud cais – Plant a'r Llysoedd Teulu'** yn esbonio pwy yw'r rhai eraill.

	Unigolyn 1	Unigolyn 2
Enw(au) cyntaf		
Cyfenw(au)		
Enwau blaenorol (os yn hysbys)		
Rhyw	☐ Gwryw ☐ Benyw	☐ Gwryw ☐ Benyw
Dyddiad geni	D D / M M / B B B B ☐ Ddim yn gwybod	D D / M M / B B B B ☐ Ddim yn gwybod
Cyfeiriad	Cod post ☐ Ddim yn gwybod	Cod post ☐ Ddim yn gwybod
Nodwch y berthynas â'r plant a restrir ar dudalen 1. Os nad yw'r berthynas yr un fath â phob plentyn, nodwch y berthynas â phob plentyn.		

13a. Plant eraill nad ydynt yn rhan o'r cais hwn

Enw llawn y plentyn	Dyddiad geni	Rhyw
	D D / M M / B B B B ☐ Ddim yn gwybod	☐ Gwryw ☐ Benyw

Y berthynas â'r ceisydd/ceiswyr	Y berthynas â'r atebydd/atebwyr

Enw llawn y plentyn	Dyddiad geni	Rhyw
	D D / M M / B B B B ☐ Ddim yn gwybod	☐ Gwryw ☐ Benyw

Y berthynas â'r ceisydd/ceiswyr	Y berthynas â'r atebydd/atebwyr

14. Manylion y cyfreithiwr

A oes gennych chi gyfreithiwr yn gweithredu ar eich rhan?

☐ Oes ☐ Nac oes Os nac oes, gweler adran Q o daflen CB1am ragor o wybodaeth

Os Oes, rhowch y manylion canlynol

Enw eich cyfreithiwr	
Enw'r cwmni	
Cyfeiriad	Cod post
Rhif ffôn	
Rhif ffacs	
Rhif DX	
Cyfeirnod y Cyfreithiwr	
Rhif cyfrif ffi	
Cyfeiriad e-bost	

15. Rhestr wirio

1. A ydych chi wedi llenwi adran 1 sy'n ymwneud â'r plentyn/plant yn llawn? ☐ Do ☐ Naddo
2. A ydych chi wedi llenwi adrannau 2, 3 a 4 sy'n ymwneud â mynychu Cyfarfod Asesu a Gwybodaeth am Gyfryngu yn llawn? ☐ Do ☐ Naddo
3. Os ydych yn hawlio esemptiad MIAM sy'n ei gwneud yn ofynnol i chi ddarparu tystiolaeth i'r llys, a ydych wedi darparu'r dystiolaeth hon? ☐ Do ☐ Naddo

   Mae angen tystiolaeth wrth hawlio esemptiad MIAM oherwydd cam-drin domestig neu oherwydd presenoldeb blaenorol mewn proses datrys anghydfod y tu allan i'r llys.
4. A ydych chi wedi llenwi adrannau 5 a 6 sy'n ymwneud â'r rhesymau dros wneud y cais yn llawn? ☐ Do ☐ Naddo
5. A ydych chi wedi llenwi adran 7 sy'n ymwneud ag achosion llys eraill yn llawn? ☐ Do ☐ Naddo
6. A ydych chi wedi llenwi adrannau 8, 9 a 10 am y ffactorau allai effeithio ar yr achos? ☐ Do ☐ Naddo
7. A ydych chi wedi llenwi adran 11 sy'n ymwneud â chi, y ceisydd yn llawn? ☐ Do ☐ Naddo
8. A ydych chi wedi llenwi adran 12, 13 a 14 sy'n ymwneud â'r atebydd ac eraill ddylai gael rhybydd ☐ Do ☐ Naddo
9. A ydych chi wedi llenwi adran 16 sy'n ymwneud a'r datganiad gwirionedd yn llawn? ☐ Do ☐ Naddo

Os ydych yn anfon copi ffisegol o'r ffurflen hon i'r llys, rhaid i chi anfon **o leiaf tri chopi.**

Mae hyn oherwydd y bydd un copi yn cael ei gadw gan y llys, un yn cael ei anfon atoch chi ac un yn cael ei anfon at yr atebydd.

16. Datganiad gwirionedd

Deallaf y gellir dwyn achos dirmyg llys yn erbyn unrhyw un sy'n gwneud datganiad anwir, neu sy'n achosi i ddatganiad anwir gael ei wneud mewn dogfen a ddilysir gan ddatganiad o wirionedd heb gredu'n onest ei fod yn wir.

☐ **Credaf** fod y ffeithiau a nodir yn y cais hwn yn wir.

☐ **Creda'r ceisydd** fod y ffeithiau a nodir yn y cais hwn yn wir. **Fe'm hawdurdodir** gan y ceisydd i lofnodi'r datganiad hwn.

Llofnod

☐ Ceisydd

☐ Cynrychiolydd cyfreithiol y ceisydd (fel y'i diffinnir gan FPR 2.3(1))

Dyddiad

Diwrnod Mis Blwyddyn

Enw llawn

Enw cwmni cynrychiolydd cyfreithiol y ceisydd

Os ydych yn llofnodi ar ran cwmni, nodwch y swydd a ddelir

Ffi'r llys – A ydych chi'n talu ffi'r llys gyda cherdyn credyd neu debyd?

☐ **Ydw,** bydd y llys yn cysylltu â chi, gan ddefnyddio'r manylion a roddwyd yn eich cais, o fewn tri diwrnod gwaith i gymryd taliad

☐ **Nac ydw**

Beth sydd raid i chi ei wneud nesaf
Fel arfer, dylech wneud eich cais i'r Ganolfan Deulu Ddynodedig yn eich ardal. Gallwch ddod o hyd i'r manylion perthnasol, a rhestr lawn o lysoedd a'r math o waith y maent yn ei wneud, ar-lein yn www.gov.uk/chwilio-am-lys-neu-dribiwnlys

Ffioedd
Efallai y bydd rhaid i chi dalu ffi gyda'ch cais. Dylech ddarllen taflen **EX50 Ffioedd Llys Sifil a Llys Teulu** i weld pa ffi, os o gwbl, y mae angen i chi ei thalu. Mae'r daflen hon ar gael o'ch llys lleol neu ar-lein yn hmctsformfinder.justice.gov.uk

Nodiadau canllaw ar gyfer llenwi ffurflen C100

Darperir copi o adrannau perthnasol o'r cais hwn i Cafcass/Cafcass Cymru pan gychwynnir yr achos. Bydd yr wybodaeth a geir yn y ffurflen hon yn galluogi Cafcass/Cafcass Cymru i gynnal ymholiadau cyn gwrandawiad cyntaf y llys. Hebddi, ni fyddant yn gallu cynnal eu gwiriadau a'u hymholiadau diogelu cychwynnol.
Dylech ateb bob cwestiwn yn y ffurflen hon, neu nodi nad yw'r wybodaeth ar gael.
Mae Cafcass/Cafcass Cymru angen yr wybodaeth hanfodol hon a gallai methu â'i darparu arwain at oedi diangen gyda'r achos.

Tudalen 1

Nodwch yn y blwch pa fath o orchymyn yr ydych yn gwneud cais amdano

Mae angen i chi lenwi'r ffurflen hon os ydych eisiau gofyn i'r llys wneud gorchymyn (neu newid gorchymyn sydd eisiau yn bodoli) am blentyn/blant ac mae eich cais am y canlynol:

- gorchymyn trefniadau plant (lle dylai plentyn fyw, gyda phwy y dylai plentyn dreulio amser neu'r ddau); neu
- gorchymyn mater penodol (er enghraifft, os ydych yn gofyn i'r llys benderfynu a ddylid newid cyfenw plentyn); neu
- gorchymyn camau gwaharddedig (er enghraifft, os ydych yn gofyn i'r llys atal unigolyn rhag tynnu plentyn o ysgol).

Cyfeirir at y gorchmynion hyn fel 'gorchmynion adran 8' ac yn aml fe'u gwneir gan y llys dan adran 8 Deddf Plant 1989 i benderfynu materion ynghylch plentyn. Mae'n rhaid i chi roi tic yn y blwch perthnasol ar dudalen 1 i nodi pa fath o orchymyn/orchmynion yr ydych yn gwneud cais amdano/amdanynt. (Os ydych yn dymuno gofyn i'r llys orfodi gorchymyn Adran 8 blaenorol bydd angen i chi lenwi ffurflen llys wahanol – Ffurflen C79 (Cais yn ymwneud â gorfodi gorchymyn trefniadau plant)).

Os oes gennych unrhyw bryderon am y risg o niwed, ticiwch y blwch/blychau perthnasol a llenwch Ffurflen C1A (Honiadau o niwed a cham-drin domestig) ar wahân a rhowch hon i'r llys gyda'ch Ffurflen C100 wedi'i llenwi.

Ticiwch i nodi a ydych yn gwneud cais am ganiatâd i gyflwyno'r cais hwn (ac os felly, llenwch adran 5a).

Ticiwch i nodi a yw hwn yn gais am wrandawiad brys (ac os felly, llenwch adran 6a), neu a yw'r cais i'w ystyried heb roi rhybudd i barti arall (ac os felly, llenwch adran 6b).

Ticiwch i nodi a oes yna achosion eraill yn gysylltiedig â'r cais hwn (ac os felly, llenwch adran 7). Pan fyddwch yn darparu gwybodaeth am achosion eraill, rhowch gymaint o fanylion â phosib am achosion llys yn y gorffennol neu yn y presennol yr ydych yn ymwybodol ohonynt sy'n ymwneud â'r plentyn/plant.

Ticiwch i nodi a yw eich cais am orchymyn i ffurfioli cytundeb (gorchymyn cydsynio) ac os felly, atodwch y gorchymyn drafft i'r ffurflen hon.

Ticiwch i nodi a oes yna elfen ryngwladol i'ch cais neu a oes yna unrhyw ffactorau a allai effeithio ar allu unrhyw barti yn yr achos hwn i fynychu gwrandawiadau.

Tudalen 4

Atebwch gwestiynau 2a i 2c sy'n gofyn a oes yna achosion cyfochrog am orchymyn amddiffyn brys, gofal neu oruchwylio, a oes esemptiad yn gymwys neu a ydych wedi mynychu MIAM.

Tudalennau 5 i 11

Os bu i chi ateb 'Ydw' i gwestiwn 2c ar dudalen 4, mae'n rhaid i chi roi tic yn un o'r pum blwch cyntaf yn adran 3 i ddynodi'r math o esemptiad yr ydych yn ei hawlio. Mae'n rhaid i chi wedyn lenwi adran 3a, b, c, d neu e.

Os ydych wedi mynychu MIAM, rhaid i chi ofyn i'r cyfryngwr teuluol a oedd yn bresennol i lenwi Adran 4 y ffurflen a'i llofnodi.

Tudalen 13

Ticiwch i ddweud a ydych wedi, neu a ydych yn gwneud cais am ganiatâd i gyflwyno'r cais hwn (ac os ydych yn gofyn am ganiatâd, llenwch adran 5a).

Llenwch adran 5b i roi manylion cryno am pam rydych yn cyflwyno'r cais.

Llenwch adran 5c am unrhyw Gynllun Rhianta sydd eisoes wedi'i baratoi.

Tudalen 18

Atebwch gwestiynau 10a i 10c drwy roi tic yn y blychau perthnasol a darparu manylion yn y blwch am unrhyw drefniadau arbennig sydd angen i'r llys wneud er mwyn i chi allu mynychu'r llys.

Tudalen 20

Os nad ydych chi (y ceisydd) eisiau i'r cyfeiriad fod yn hysbys, dylid ei gynnwys yn y ffurflen gysylltiedig C8 (Manylion cyswllt cyfrinachol).
Gwnewch yn siŵr na fydd unrhyw ddogfennau a gyflwynir gyda'r ffurflen hon, neu ar ddyddiad hwyrach, yn cynnwys manylion cyswllt cyfrinachol rydych am eu dal yn ôl.

Tudalen 21

Cyfeiriad yr atebydd, gan gynnwys y cod post.

Rhif ffôn yr atebydd ac, os yw'n berthnasol, rhif ffôn symudol.

A yw'r atebydd wedi byw yn y cyfeiriad hwnnw am fwy na 5 mlynedd.

Tudalen 22

Manylion llawn y partïon eraill y dylid eu hysbysu am y cais.

Tudalen 25

Sicrhewch eich bod chi (neu eich cyfreithiwr os yw'n berthnasol) wedi llenwi a llofnodi'r datganiad gwirionedd.

Gwybodaeth gyffredinol ar gyfer llenwi'r ffurflen hon

Gofyniad i fynychu Cyfarfod Asesu a Gwybodaeth am Gyfryngu

1. Mae'n ofynnol yn gyfreithiol i chi fynychu Cyfarfod Asesu a Gwybodaeth am Gyfryngu (MIAM) cyn gwneud cais i'r llys teulu, oni bai bod esemptiad dilys yn berthnasol. Mae hyn yn golygu cyn cyflwyno'ch cais i'r llys, bod yn rhaid i chi (y ceisydd) gwrdd â chyfryngwr i gael gwybod am opsiynau ar gyfer datrys eich anghydfod y tu allan i'r llys. Mae disgwyl i'r parti arall (yr atebydd) fynychu naill ai yr un MIAM neu MIAM ar wahân.
2. Yn y MIAM, bydd cyfryngwr teuluol hyfforddedig yn rhoi gwybodaeth i chi (y ceisydd) a'r unigolyn arall os yw'n bresennol (yr atebydd) am wahanol opsiynau ar gyfer datrys anghydfod y tu allan i'r llys, fel cyfryngu. Byddant yn ystyried gyda chi p'un a fyddai datrys yr anghydfod y tu allan i'r llys yn briodol. Yna bydd i fyny i'r ceisydd a'r atebydd benderfynu beth i'w wneud nesaf.
3. Nid yw'r gofyniad i'r ceisydd fynychu MIAM yn berthnasol os gwneir cais am orchymyn Adran 8 ac:
   - mae'r person arall yn gytûn ynghylch yr hyn yr ydych yn gofyn i'r llys ei orchymyn ('gorchymyn cydsynio' yw'r gorchymyn); neu
   - bod achos parhaus ynghylch y plentyn/plant a fyddai'n destun cais Adran 8 ac mae'r achos hwnnw'n ymwneud â gorchymyn amddiffyn brys, gorchymyn goruchwylio neu orchymyn gofal, neu os oes un o'r gorchmynion hynny wedi'i wneud yn flaenorol.
4. Rhaid i chi roi tic yn y blwch priodol yn Adran 2 y ffurflen hon fel bod y llys yn gwybod p'un a yw'r gofyniad i fynychu MIAM yn berthnasol, p'un a oes esemptiad yn berthnasol (a pham) neu p'un a ydych wedi mynychu MIAM.

Eisoes wedi mynychu MIAM neu esemptiadau MIAM

5. Fel y ceisydd, mae disgwyl eich bod chi wedi cysylltu â chyfryngwr teuluol awdurdodedig i wneud trefniadau i fynychu MIAM oni bai:
   - nad yw'r gofyniad MIAM yn berthnasol, neu
   - eich bod yn hawlio esemptiad MIAM
6. Gallwch ddod o hyd i gyfryngwr teuluol awdurdodedig trwy ddefnyddio'r cyfleuster chwilio 'Find your local mediator ' yn: www.familymediationcouncil.org.uk
7. Dylech roi manylion cyswllt yr unigolyn arall i'r cyfryngwr teuluol fel eu bod yn gallu cysylltu ag ef er mwyn ei wahodd i fynychu MIAM, naill ai gyda chi neu ar wahân.
8. Os ydych chi neu eich cyfreithiwr yn credu bod gennych sail dros hawlio esemptiad rhag gorfod mynychu MIAM, mae'n rhaid i chi neu eich cyfreithiwr roi tic yn y blwch perthnasol yn Adran 2 y ffurflen hon a llenwi Adran 3.
9. Os ydych wedi mynychu MIAM, mae'n rhaid i chi ofyn i'r cyfryngwr teuluol a oedd yn bresennol lenwi Adran 4 y ffurflen hon a'i llofnodi.
10. Os ydych yn hawlio esemptiad MIAM ac yn gwneud cais i'r llys, bydd y llys yn gwirio seiliau'r esemptiad. Ar gyfer rhai esemptiadau MIAM, mae angen tystiolaeth i brofi bod eich hawliad yn ddilys. Wrth hawlio esemptiad oherwydd cam-drin domestig neu oherwydd presenoldeb blaenorol mewn proses datrys anghydfod tu allan i'r llys, rhaid i chi ddarparu tystiolaeth o hyn i'r llys ynghyd â'r ffurflen hon.
11. Os bydd y llys yn penderfynu nad yw unrhyw esemptiad(au) MIAM a hawlir yn ddilys, neu nad ydynt bellach yn ddilys, gofynnir i chi fynychu MIAM cyn mynd â'ch cais ymhellach.
12. Mae manylion llawn y broses o ran y gofyniad i fynychu MIAM, eisoes wedi mynychu ac esemptiadau MIAM wedi'u pennu yn Rhan 3 y Rheolau Trefniadaeth Teulu ac yn y Cyfarwyddyd Ymarfer 3A. Mae rhain ar gael arlein yn: www.justice.gov.uk/courts/procedure-rules/family/practice_directions/pd_part_03a

Talu i fynychu MIAM neu am gyfryngu teuluol

13. Mae cymorth cyfreithiol ar gael i dalu am MIAM a chyfryngu teuluol. Os ydych yn gymwys i gael cymorth cyfreithiol gallwch fynychu'r MIAM a sesiynau cyfryngu yn rhad ac am ddim, a chewch rywfaint o gyngor gan gyfreithiwr i'ch cefnogi yn y broses gyfryngu.
14. Os ydych chi, neu'r darpar atebydd yn gymwys i gael cymorth cyfreithiol yna bydd yr Asiantaeth Cymorth Cyfreithiol yn talu am holl gostau'r MIAM, p'un a ydych chi a'r darpar atebydd yn mynychu'r un MIAM neu MIAM ar wahân.
15. Os nad ydych chi neu'r darpar atebydd yn gymwys i gael cymorth cyfreithiol, yna bydd y cyfryngwr yn cytuno gyda chi sut y byddwch yn talu am fynychu'r MIAM.
16. Gweler paragraff 27 isod ynghylch sut i ganfod p'un a ydych yn gymwys i gael Cymorth Cyfreithiol.

Diogelwch wrth fynychu MIAM

17. Noder: bydd y cyfryngwr teuluol yn trafod gyda chi a'r unigolyn arall p'un a ydych yn dymuno mynychu'r MIAM ar wahân neu gyda'ch gilydd. Mae gan gyfryngwyr teuluol gyfrifoldeb i sicrhau diogelwch pawb sy'n ymwneud â'r broses, a byddant wastad yn gofyn i'r holl bartïon gadarnhau mai eu dewis personol nhw yw mynychu gyda'i gilydd ac yn sicrhau bod gwneud hynny yn ddiogel.

Gwybodaeth am gyfryngu

18. Os yw'n addas, gall cyfryngu fod yn ffordd well o ddatrys problemau ynghylch trefniadau ar gyfer plant pan fyddwch chi a'ch partner yn gwahanu neu'n ysgaru. Gall cyfryngu gostio llai na mynd i'r llys a gall achosi llai o straen i'r teulu cyfan. Gall hefyd eich helpu chi fel rhieni i ganolbwyntio ar anghenion eich plentyn/plant wrth wneud penderfyniadau amdanynt.

19. Mae cyfryngu teuluol yn broses ddiduedd a bydd trydydd unigolyn annibynnol yn cynorthwyo'r ddau barti sy'n gysylltiedig ag anghydfod teuluol i ganfod datrysiad. Gellir defnyddio cyfryngu teuluol i setlo unrhyw un, neu'r holl faterion canlynol:
    - Trefniadau ar gyfer plant
    - Trefniadau ariannol a rhannu eiddo
    - Unrhyw gyfuniad o'r rhain
    - Unrhyw anghydfodau eraill sy'n ymwneud â gwahanu ac ysgaru.

20. Nid yw cyfryngu teuluol ar gyfer cyplau sy'n ysgaru neu'n gwahanu yn unig – mae'n ffordd o ddatrys amrywiaeth o anghydfodau teuluol, p'un ai a ydynt yn codi o ganlyniad i ysgariad neu rieni yn gwahanu ai peidio. Gallai cyfryngu teuluol hefyd helpu i ddatrys anghydfodau gydag aelodau o'r teulu ehangach megis neiniau a theidiau.

21. Bydd y cyfryngwr teuluol yn helpu'r partïon i drafod a chytuno ar eu trefniadau eu hunain ar ffurf Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth. Gallwch ofyn i gyfreithiwr, os oes gennych un, wirio'r Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth.

22. Os bydd y ddau barti yn cytuno, gallwch ofyn i'r llys ardystio beth yr ydych wedi cytuno arno drwy wneud gorchymyn cydsynio. Bydd y cyfryngwr yn eich helpu i benderfynu p'un a yw eich achos yn gymhleth a bod angen mewn gwirionedd i'r llys ystyried eich sefyllfa a gwneud gorchymyn. Dylai'r cyfryngwr hefyd ddweud wrthych am wasanaethau lleol eraill ac opsiynau eraill sydd ar gael i chi ddatrys eich anghydfod.

23. Clustnodir Cyfarfod Asesu a Gwybodaeth am Gyfryngu (MIAM) ar gyfer "cyfryngwyr awdurdodedig" dan y Rheolau Trefniadaeth Teulu. Golyga "cyfryngwr teuluol awdurdodedig" unigolyn a adnabyddir gan y Cyngor Cyfryngu Teuluol sy'n gymwys i gynnal MIAM. Dehonglir "sy'n gymwys i gynnal MIAM" fel meddu ar Achrediad cyfredol y Cyngor Cyfryngu Teuluol (FMCA) cyfredol. Rhoddir rhif cofrestru unigryw i bob cyfryngwr FMCA. Gofynnir i gyfryngwyr awdurdodedig nodi'r rhif hwn yn y bwlch perthnasol.

24. I gael rhagor o wybodaeth am wahanol fathau o NCDR, ewch i https://helpwithchildarrangements.service.justice.gov.uk/.

Rhagor o wybodaeth a ffynonellau cymorth

25. Mae gwybodaeth gyffredinol am gyfryngu teuluol ar gael ar wefan y Cyngor Cyfryngu Teuluol yn: www.familymediationcouncil.org.uk

26. Rhaid i'r cyfryngwr teuluol sy'n cynnal eich MIAM fod yn aelod o sefydliad cyfryngu cenedlaethol sy'n glynu wrth God Ymddygiad y Cyngor Cyfryngu Teuluol a rhaid i'r cyfryngwr fod ag awdurdod i gynnal MIAM. Bydd yr adnodd canfod gwasanaeth yn eich helpu i ddod o hyd i gyfryngwr lleol addas.

27. Gallwch gael rhagor o wybodaeth am gymorth cyfreithiol ar gyfer materion teuluol, gan gynnwys p'un a allwch fod yn gymwys gael cymorth cyfreithiol gan y Gwasanaeth Gwybodaeth Cyngor Cyfreithiol ar wefan GOV.UK yn: www.gov.uk/gwirio-os-ydych-yn-gymwys-i-gael-cymorth-cyfreithiol neu gallwch ffonio llinell gymorth y Cyngor Cyfreithiol Sifil yn uniongyrchol ar 0345 345 4345.

28. Am gyngor cyffredinol ar wasanaethau gwahanu a'r opsiynau ar gyfer datrys anghydfodau ewch i: www.sortingoutseparation.org.uk

29. Am gyngor cyffredinol ynglŷn â gwneud trefniadau ar gyfer plant, defnyddio cyfryngu ar ôl gwahanu, a/neu fynd i'r llys: www.advicenow.org.uk; www.advicenow.org.uk/guides/survival-guide-sorting-out-arrangements-your-children

30. Am gyngor cyffredinol ynglŷn â gwneud trefniadau ar gyfer plant: www.theparentconnection.org.uk/

31. Am gyngor cyffredinol ynglŷn â Chanolfannau Cyswllt, sy'n llefydd niwtral ble gall plant o deuluoedd sydd wedi gwahanu fwynhau cyswllt gyda'r rhiant nad ydynt yn byw â nhw ac weithiau aelodau eraill o'r teulu, mewn amgylchedd cyfforddus a diogel; ac i gael gwybodaeth ynglŷn â'r lleoliadau: www.naccc.org.uk

32. Am gymorth gyda mynd ag achos i'r llys heb gyfreithiwr, ewch i wefan Support Through Court: www.supportthroughcourt.org

33. Am arweiniad ynghylch cynrychioli eich hun yn y llys, gan gynnwys rhestr o'r termau a ddefnyddir yn aml y byddwch o bosib yn dod ar eu traws ewch i: http://www.barcouncil.org.uk/using-a-barrister/representing-yourself-in-court/

34. Am gyngor ar ddod o hyd i, a defnyddio cyfreithiwr cyfraith teulu, ewch i wefan Cymdeithas y Gyfraith: www.lawsociety.org.uk, a Resolution (cyfreithwyr cyfraith teulu): www.resolution.org.uk

35. Am gyngor ar ddod o hyd i fargyfreithiwr cyfraith teulu: gweler http://www.barcouncil.org.uk/using-a-barrister/find-a-barrister/ a'r trefniadau ar gyfer defnyddio bargyfreithiwr yn uniongyrchol ewch i: http://www.barcouncil.org.uk/using-a-barrister/how-to-instruct-a-barrister/

36. Mae dogfen Cyfarwyddyd Ymarfer sy'n nodi dull

y llysoedd o benderfynu ar drefniadau plant ar gael ar-lein yn: www.justice.gov.uk/courts/procedure-rules/family/practice_directions/pd_part_12b

Fideos ar-lein

37. Mae sawl fideo yn egluro mwy am y broses gyfryngu, am wneud eich cais, beth fydd yn digwydd yn y llys, a byddant yn eich helpu i baratoi ar gyfer y gwrandawiad. I wylio'r fideos, ewch i www.bit.ly/guides_for_separating_parents